

Redactiunea

se află în

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.
Scrisorile nefrancate nu se primește decât numai de la corespondenții regari și „Federatiunii.” Scrisori anonoame nu se publică. Articlii trimisi și nepublicați se voru arde și numai la cerere expresa se returnă.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, commercialu și economicu.

Appare Dominec'a.

B.-Pest'a, 24. Jan. 5. Febr. 1876.

Corpurile legiuitorie alle Ungariei n'au tienutu siedintie si cari se tienura inca de o septemana, adeca de la dlu'a mortii lui Deacu, au fostu numai pentru se numi comisiunea care să face prestatirile necessarie si să conduca funerale marelui patriotu, dupa ce se luasse conclusulu, că immortarea să se faca cu spesele statului. Aceste se urca la 5-30 de mii fl. — Immortarea au facutu cu mare solennitate si conductu funebrale mai mare nu s'au venit in capital'a Ungariei. Deputatiuni in tote partile regatului acursera la agropatiune, numerulu strainilor soți pe liniele călliloru ferrate, dupa reportul directiunilor facute despre numerulu biletelor de calatorie, se urca este 10 mii persone. Asemene prestatii toturor confesiunilor au fostu, cu pucine exceptiuni, presenti. D'intre relatiile romani au participat In. Pr. Metropolitu Mironu, de la Sabiu, Pr. Iorzu Epipi Pavelu, d. Ghiebla, Metianu Aradu, Mihali, d. Logosiu, era Pr. Sa Olteanu, d. Oradea-Mare, in plin oratu episcopescu au assistat intre in-

Să trecemu la evinemintele dillei. De pre campulu resbellului telegrammele sosescu mereu despre dese ciocniri, cari se califica de batâi formale, despre mari invingeri, care să le pretindu de o data ambele parti, precandu adeverulu este, că timpulu de erna impede ea operatiuni mai mari si luptele partiale sunt mai multu nesce suprinderi candu d'intr'o parte, candu d'intr'alt'a si că Turci, dandu pêrgiolu satelor, purcedu totu dupa vechiulu loru obiceiu turcescu.

Actiunea diplomatica pentru complanarea insurrectiunei Slaviloru din Turci'a pe calle pacifica, prin multiu-mirea crestinilor s'au facutu in urma dupa atât'a sgomotu, dar marturisim, că dupa cătu cunoscu pana acum cu-prinsulu notei lui Andrassy, nu o considerămu de ajunsu spre acestu scopu. Concedemus că extractul proiectului de reforme este imperfectu (vedi scirile electri.) pentru securitatea lui, dar in fine se constata, că nu cuprinde decât numai imbunatatîri materiale, ceea ce singuru nu poate multiam pe crestinii din Turci'a cari pretindu si drepturi politice-nationali, apoi nu potu fi multumiti cu promisiuni deserte fără garantie.

„Columnei lui Traianu“ a reapparutu cu doue însemnate modificari, menite ambele să-i assecură viitorul: un'a este, combinarea bandăsca dupa care appararea regulata i este garantata; alt'a este, specialisarea acestei publicatiuni „pentru istoria, lingvistica si literatur'a poporara.“

Nrulu „Columnei lui Traianu“ apparutu in Ianuarie cur. pôrta Nr. 4, spre a face urmare celor trei numeri apparuti in cursulu annului 1875. Summarul materielor din acestu numeru 4 este urmatorul: Studie: Fragmente pentru istoria limbei romane, cu post-scriptum despre d. Cihacu.

Repusu d-lui Emilu Picot.

Originca numirilor „Hurez“ si „Orez“ „Cuculu si turturica“ la Romani si la Persiani. Recensiuni: 1. Pravil'a lui Vasilu Lupulu, ed. de G. Sion.

2. Numismatic'a romana de D. A. Sturdia.

3. Poesie poporane bulgare d. A. Dozon.“

(Societatea geografica rom. d'in Bucuresti) se va intruni in adunare gener. la 1/13. Febr. a. c. sub presidințiu MSale Domnitorului.

Ordinea lucrarilor este urm.

1. Darea de séma a officiului cătra Adunare.

2. Computul de gestiune pe an. 1875.

3. Presentarea Budgetului Societății pe an. 1876.

4. Memorie si comunicari:

a) D. Professoru Grig. Stefanescu. Note asupra terenului tertiaru si lignitului de la Bahia Mehedinti.

b) D. Capitanu Bratianu, No itie asupra Geografiei Romaniei (Geografi'a la coi vechi si la cei moderni).

c) D. Colonelu Barozzi Relatiuni despre lucrările de astronomia, geodosisa si topografia esecutate in Roman'a de peste Milion de Ministeriulu de resbellu.

d) Dr. Brandza. Vegetatiunea Romaniei. Fragmente din Flor'a Romaniei, enumeratiunea cătoru-va plante ce cresc spontaneu in Roman'a cu indicatiunea localitatilor unde se gasesc.

e) Capitanu Capitaneanu. Memorii pri-

Pretul de Prenumeratine:
Pre trei lune . . . . . 2 fl. v. a.
Pre siese lune . . . . . 4 " "
Pre annulu intregu . . . . . 8 " "

Pentru Roman'a:
Pre an. intregu 24 Fr. = 24 Lei n.
Pre 6 lune 12 " = 12 " "
Pre 3 " 6 " = 6 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbrule pentru fisele-care publicatiune separatu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu esemplar costă 10 cr.

vitoru la campania astronomică a depositului de resbellu.

f) Mat. Draghiceanu. Comunicatii asupra comerciului sării in Roman'a si Austri'a.

* Prin decretu cu dat'a din 30 Decembrie 1875. se aproba infintarea a 4 sectiuni noue la muzeul nationalu din Bucuresti, si anume:

- a) Sectiunea porturilor nationale;
- b) " tablourilor istorice;
- c) " de gemme si camme;
- d) " industriala.

— Eruditul professoru, Dl. P. S. Au-relianu, publica in „Revist'a Scientifica“ in-tre alte lucruri interesante, urmatoriele sciri relative la eruptiunea Vesuviu si pleca-rea Dui profes. Grig. Stefanescu la Vesuvu:

„In privint'a eruptiunii Vesuvului, profesorul Pamieri comunica „Gazetei de Ne-apole“ din 25 Decembrie, a. tr. că nou'a gura a Vulcanului se mentine cu modest'a si tacut'a sa activitate. Dupa experientiile facute de unu elevu allu Observatoriului, nou'a gura ar fi avendu adâncime de 300 metri; de pe marginea sa se vede stralucirea rosata a focului din fondul gurei, acoperita de fumu desu. Dece se va implé gura de lava, se va raspandi pe conulu respectiv. Forta de proiectiune va trebui să fie in asemene casu de 1000 atmosfere. Apparatele sismice alle observatoriului, pastrădă aceea-si activitate, afara de mici variatii.“

Gongulu nostru d. G. Stefanescu, im-pinsu de dorint'a de a vedé fazele acestui important fenomen geologicu, a pornit la 22 Decembrie la Neapole. Lectorii „Revi-stei“ voru avea in currendu tote amenuntile relative la acestu fenomenu carui-a Pliniu naturalistul datorence mortea sa.

Sacrificiile ce si-impune dl. Stefanescu in interesulu sciintie sunt una dovada mai multu despre particularia aplicare ce caracterisidă pe geologul romanu. Dorindu-i calatoria buca si successu, i dorim si imitatori in acesta calle atât de puciu strabutata de romani.“

(Justitia grabnica.) Agressorul Dui Cătargiu, Paraschivescu Mostoiu, au fostu judecatu de tribunalu numai decât alta dî dupa faptulu comisssu si condamnatu la 5 anni de inchisore si 6 anni de lips'a drepturilor politice si civili — Prea multu zelul si apoi incusatului i-a lipsit aperatoriul, ceea ce poate sa fie chiaru in favorea condamnatului, căci curtea de apellu trebuie să tienă contu d'acesta impregiurare.

Prin decretu cu dat'a de la 13. Ianuarie, se promulgă legea prin care, în virtutea art. 9 din Constitutiune, se recunoște calitatea de cetățeanu romanu d-lui Ion Casabian.

Lips'a, 29. Ianuarie, 1876.

Stimate Dile Red.! In dillele trecute mi-a venit la manus, carte de Dui profes. Scherr „Geschichte der Literatur aller Völker des Erdkreises V. ergänzte Auflage 1876.“ din carea mi-ieu voia a ve im-partast ceea ce scrie DSa la 25 anni! dupa publicarea editiunei prime (1850) despre poporul nostru si literat'r lui. Vediindu cătu scrisse Dui auctori la an. 1876 (către fine) l-am admirat si insu-mi mi-am pusu intrebarea: se poate că Dui profes. Scherr să fie remasă sanatosu si să nu fia intepnitu la măsa scriindu unu capitul asiă estinsu că celu urmatoriu:

„Daci'a, tierra dintre Tissa si Dunare, Nistrul de susu si Carpati, carea cuprinde partea ostica a Ungariei, Transilvania, Roman'a, Moldavia si Bucovina dupa o luptă indelungată (101-106 d. Chr.) a incorpo-rato Traianu imperiul romanu. Vechi-

ROMANIA,

Camer'a deputatilor in siedintele sale d'in ultimele dille ale lui Jan. s'au occuput de mai multe cestiuni de im-

67. §. Fia-care scola secundaria numita de cesta lege e subordinata ministeriului instructiunii publice.

Dreptu aceea:

1. Fia-care corporatiune seu partecu- se obligatu: indata ce intentionea insin- ea cutarui institutu, inainte de deschis- ea acestui-a a-lu insinu la ministeriului etiamentului si toto-data a asterne are- ea statutelor de organisatiune a planului invetiamentu, si a numerului professoror- u institutului.

2. Inspectorii scol. de statu pentru sco- secundarie si scolele poporali seu ori- altu plenipotentiatu a ministeriului instructiune, — sunt in dreptu ori- du a visitá ori care institutu publicu si castigá informatiune despre mersulu strujunii, despre studiile si apparatele abunitate in institutu, assemenea de pre- ducerea si directiunea acelui-a, inse- fide institutu si facia de professororii acel- nu pote essece nici unu dreptu de dictiune.

3. Eforiele instutelor publice de or- iegoria si confesionali sunt indatorate anspune datelo statistice si aretarea decartile intrebuintiate (manuale) in in- , respectivului inspectore scolaru seu a se recere chiaru ministeriului, care este dreptu a sistá intrebuintarea ori carni- ual cu doctrine contrarie statului, posse ori neacomodate.

4. Fia-care scola secundaria e datoria linea annului scolasticu seu cellu multu o luna inainte de inceperea annului sco- cu urmatoriu a asterne pre callea di- junei respective unu raportu detaiatu pe starea materiale si spirituale a insti- ui, despre numerulu professorilor si a loru (dupa classe) despre activitatea sessorilor si propunerile tiente, in ur- — despre resultatulu essamerelor si sta- administrativa si disciplinaria a insti- ui.

5. Ministeriulu instructiunei publice riveghieza tote fondurile destinate spre scopu cultural, — se ingrigesc este fonduri se se assecure, fructifice, a venturilo acelui-a se se intr bu- spre scopulu destinat; dreptu acoa- ministeriulu are dreptulu d'a pretinde de la direcione ca se-i asta din sandu- ando aretare detaiata autentica despre area si manipularea fondurilor.

68. §. Ministeriulu instructiunei publice eisatu a esseroce dreptulu de suprave- ne peste tote secole din tierra, si deca- re scola n'ar corespunde recerin tieloru all, atunci ministeriulu dupa trei admoni- emiso la ordinariulu respectiva, pote scolei dreptulu de publicitate.

In cau'a immulifrei numerului profes- loru, si a localitatilor necessarie mini- ieriu va poté emite admonitiuni numai- a doi anni de la sanctionarea legii ace- a.

Institutulu desjoiatu de dreptulu de pu- citate se anumera intro institutele private in asta privintia sunt valide ipuseti- statorite in legea presinto, relative la institutele private.

69. §. Déca guvernulu ie la cunoscine- cumea in cutare institutu se propaga contrarie statului, seu stricatiisse mo- statii: numai decatul ordina investigatiuni conformu resultatelor acelui-a déca- julu nu se pote inlaturá, pote se inchis- institutulu respectiva, era in casu estran- iarii pote suspindo instructiunea si edu- cionea in acelu institutu inca inainte de hajarea annului scolasticu.

Averea institutului inchis in modulu susu amintitu o pote intrebuinta re- stiva, confessiune, municipiu comunu seu- iate, — pana atunci, pana candu dupa surarea retelelor experte, ministeriulu con- redeschiderea acelui-a, — numai spre puri de educatiune seu prelunga ipoteca espunditoria o pote alocá spre fructi- tate.

(Va urmá.)

Ortvay si tienu discursulu de receptiune despre originea situatiunea cetatilor antice, *Margum si Contra Margum*; éra membrulu Alessandru Szilagyi despre prim'a ambassada (solia) a lui Thoma Nádasdy in Ardealu la an. 1540. Discursulu lui Teodoru Ortvay, fiindu de interesu istoricu pentru noi, lu comunicámu in urmatorulu extractu:

Intre cetatile antice, acaroru memoria au remas conservata in fontile istoriei antice, cetatea *Margum* e un'a dintre celle de mai mare insomniate istorica. Aceea figuráza in tota privintia ca unu punctu de inse- netate istorico-universale. In intrulu muriloru acestoi cetati s'au petrecut evinamente de mare importantia. Aici s'a incinsu lupt'a san- gerosa intre imperatorii rivali Carinu si Diocletianu, care decise asupr'a sortii impo- riului romanu — resariteanu si apuseanu. Aici s'a legatu pacca hunica-bizantina intre Attila si imperiulu romanu resariteanu, candu cestu din urma in agonii a sa n'a fostu in stare a se sustine mai multu cu poterea armelor. Aici a avut atacu unu urmatoriu a lui Attila — Mundo, cu du- cele romanu Sabinianu. Aici a statiunatu flott'a Dunarei de mediloci. Aici a inflorit in primii seculi a crestinatii unu epis- copatu.

Cu toate ca aceasta catate din punctu de vedere istoricu e de atat'a importantia, totu-si pana adi relativ la originea si pu- setiunca locului acestui-a domnesce atat'u pre terrenulu istoriei catu si a cartografiei o confusiune enorme. Acesta culmina cu de- sebire la auctorii patriei nostre, cari afi- firmau neincetata cumea *Margum* a esis- tata in Ungaria de media-di in tienutulu Besearcenii pre pust'a Bantek. Aceasta au afirmatu chiaru monografi de auctoritate si reputatiune fara a fi fostu in stare a moti- vata acesa affirmatiune, cu date istorice.

Acesta confusin si-asla bas'a sa cu deosebire intr'acea, ca scriotorii nostri n'au lucratu dupa fontile originali, ci simpluimte au copiatu unulu affirmarile cellualaltu, — pre candu fontile r feritorie la acestea regiuni contineu despre situatiunea locului acestui-a date sacru. Fontile istorice din secolul 3 pana in secolul 9 ne doamneaza chiaru un'a dupa alta, cumea *Margum* n'a fostu situatu in Dacia Traiana, ci in Dacia Aureliana, adeca in Mesi'a asiá dara nu in Ungaria de media-di ci in Serbi'a. Toem'a din acésta se poate deduce chiaru cumea *Margum* e de- se cerá langa riulu Magus, si cumea *Margum* e indenticu cu Morav'a. Asiá dara *Margum* a debuitu se fi fostu situatu la riulu Margus.

Purciendu din acéta argumentatiune si afara de acésta ajutoratu si de fontile antice a facutu propunatoriulu excursiune in regiunile Moravei, unde a aflatu documente secure despre aceea, cumea castrulu *Margum* au zacutu pe malulu stangu allu Moravei unde acest'a se verasa in Dunarea, era cetatea *Margum* la o indepartare cam de o mila de locu do la Morava intre Morava si Dubraviti'a, anume pana unde se intinde vast'a paduro de nuci numita Ora-je. Propunatoriulu a gasit aici nenumorate remasitie de monuminte antice a unei colonie romane lo- cuitorie aici tempu mai indelungatu, si anume intre altele una altariu forte interesserant cu inscriptiune. Cetatea si fortulu zacu asiá dara intre Viminaciu, cetatea de frunte a Moesiei superiori si intra muntele Aureu, si su asiá dara situata la impreuna- rea acestori doue rouri paternice si pe riu- pele Moravei, cellu mai insemnatu punctu, chiaeca strategica a provinciei. D'in acest'a se explica si impregiurarea ca acésta ce- tate numai pri insiellatiune si vendiare a potu se ajunge in poterea invingatorului Attila, si ca pr asta intrega Moesia a sca- putu din manile Romanilor.

Unu altu locu acarui-a situatiune asemenea a fostu esplikata de istorici si car- tografi in diferite moduri asiá in catu in privintia acésta nici pana adi nu sunt in chiaru scriitorii, a fostu cetata *Contra-Margum*. Aceast'a dupa opinionea unoru istorici se affirma si fi fostu situata aci pe malulu stangu aci pe cellu dreptu a Dunarii, era dupa opinionea altoru-a aci langa fluviul Morava, aci langa Mlava. — Propunatoriulu intre tote acestea affirma eu tota secu- ritatea, cumea *Contra-Margum* nicairia n'a

potutu se fi situatu decatul pre lo- jace asta-di *Cubinulu* unde si acum se- vedu ruinele fortaratici cuadrate a Romanilor. Peste acest'a colonia vechia fundata de Romanii, cucerita de Huni si, ceruta de la principale Gladu ca creditate hunica prin magiari cu ocasiunea occuparii acestor tierre, se aredică pre tempulu dominirii Ar- padilor cetatea de mare insemetate *Keve* ce a fostu si resedint'a comitatului de a- acellu-a-si nume. Asta decoperire istorica inca ni da doveda noua cumea *cultur'a pa- triei nostre a inflorit pe locul culturei deca- diute a Romanilor antici.*

Beiusiu, la 22. Jan. 1876.

Nr. 6. Junimea studiosa de la gimna- siulu romanu de Beiusiu totu de un'a a datu dovedi despre vieti'a, zelulu si activitatea sa literaria. Ea totu-deun'a si-a cunoscutu mis- siunea ce i-o impune recunoscint'a facia de generosulu fundatoriu allu foculariului din care ea gusta ceresile nectarie de scientia, si facia de mecenatele scientielor si liter- aturei: *Samuil Vulcanu*. Acestu mare bar- batu deinde a carui binefaceri s'a impartes- tu romanulu in tocmi cum se imparte- siese tota florea gingasia de radiele bine- facatorie a sorului in timpulu de prima-véra, de si corporalminte a dispurutu de pe ori- sonetele Romanismului, numele seu inse si adi o rostiu cu gratitudine de către totu romanulu si suvenirea sa dulce si acu se pastră in animel'e junilor romanii de la gimnasiulu din Beiusiu, cari in totu an- nulu au o dñu de serbatore in care pe in- trecente se grăbescu a culege floricele fra- gede adunate de pe campulu scientielor la impletirea cununel de recunoscintia monu- mentalui eternu allu fericitului eppu Samu- ilu Vulcanu. Diu'a de 25. Dec. st. n. este una dí de serbatore a nationala pentru lo- cuitorii din Beiusiu si giuru, in carea ro- manimea din Transtibiscan'a s'rbeza memo- ri'a mutarii din victia a fericitului eppu Samu ilu Vulcanu. Societatea nostra de lectu- ratura serbeza acesta di cu productinni liter- atice prin accentele variate a lirici, prin de- chiamatiuni, dissertationi scriesse si imnuri de recunoscintia.

Astfelu s'a intemplatu acésta si annulu abia espiratu 1875. cu ocasiunea aniversarei mortii nemoritorului Samu ilu Vulcanu, candu publiculu numerosu, dupa rogatiuni de pietate pentru nobilulu seftetu, se grăbesce cătra palatulu Minervei, acceptandu cu ar- dore se vedia pre atletii dillei si se audia product lo surculilor romanii de la acestu parnassu romanescu.

Productiunile se incepu; Dlu condutoriu Stefanu *Cresniacu* saluta publiculu adunat si descriindu cu colori viue insemnata de dillei dechiară siedint'a dechisa. Apoi corulu vocalu intonă dulce „Diorele frumose,” pupa care tenerulu A. Gramu, stud. cl. VIII face biografi'a nemoritorului eppu Samu ilu Vulcanu, prin ce castigă complacerea totu- rorul-a. Corulu instrumentalu essecuta „Pol- c'a mazur” apoi Antoniu Roithi stud. cl. VIII déchiamă poesi'a originala „La Umbr'a lui Vulcanu” secerandu aplanse binemeritate, — tenerulu G. Popu stud. cl. VII declama poesi'a „Apotheose“ de Baiza, si asemenea aplaudata. Corulu vocalu in armonia intona „Fratii mei botrani si junni” apoi tenerulu C. Tarangulu stud. cl. VII declama poesia „Die Burgschaft“ de Schiller, facandu plă- cere aseultatorilor.

Music'a mai delecteza publiculu prin intonarea Cantecului „Remasu bunu de la Sabiu” si G. Fernea stud. cl. VIII. cu voce dulce declama poesi'a la „Morte poe- tului Andreiu Muresianu” de Popiu. Corulu vocalu cantă „sunete de repausu“. Dupa cari Dlu condutoriu allu societatii cu cuvinte dulci si voce petrundistoria multiumi publi- calui pentru intessarea manifestata facia de intreprinderea frageda a junimei studiose, pre care inbarbatandu-o o indemnă si pre- viitorul la activitate accentuandu ca numai estumodu ne vom face demni de numele ro- manu si marirea strabuna, si cu aceste in- tre viue aplause inchise siedint'a termi- nadu-se serbarea.

Corulu instrumentalu intona „mersulu de despartire“ si publiculu incantatu de pro-

ductiunile fragede a tenerime se depezezi proa indestulit, ducandu cu sine suvenir ai. — F. Leuc'a, notar. coresp.

RIETATI.

Anunciu.

19. Februarie a. c. se va tiené in Lapu- lu-ung. balu romanescu. Venitulu cuva va trece in fondulu scolei principale *Romanane* din Lapusiu. Pretiulu intrare pen- persona e 1 fl. v. a. Se nu pregetam la oce ostendela de a ne presentá la acea petre- cere romana, nece spesele, cautandu la scopulu de cultura. Amu ajunsu tem- pulu candu pentru cultivarea nostra na- tionala nu mai potem accepta ajutoriu din tesaurulu publicu, ci suntemu astrinsi prelunga multele greutati im- pose, a sacrificá dta nou pentru acestu scopu santu. — Se sacrificam ca- ci din acestu sacrificiu vomu castigá ceea ce dorim in venitoriu. Acelu-a care din unele impregiur stari nu sar' poté presentá la acesta petrecere si totu-si voiesce a sprigni scopulu intreprinde- rei nostre, se se adreseze subscrissului. Lapusiu-ung. 27. Januariu, 1876. — *Ioanne Georgiu*, imp. deregintele scolei.

(Statistica curiosa.) Unu francesu si-a luat ostenel'a se asta ca istoria lumoi numera 2540 imperati si regi cari au dominitu peste 64 popore, si ca d'in acesti domnitori

299 fusera alungati de pe tronu; 64 abdicara de sila ori de voia buna; 20 se sinucisera; 11 devenira nebuni; 100 morira in resbel'u; 123 au fostu facuti prisonieri; 95 au fostu martirizati (torturati); 151 au fostu assassinati (uccisi); 62 au fostu inveninati; 108 au fostu condamnati la morte.

1038 adeca aproape diumetate o platira scumpu domnil'a, si cu tote acestea potestatea trebue se fi dulce, ca-ci nu s'ar bato atati-a dupa d'ins'a, sacrificandu vieti'a propria si versandu sangele natuniloru nefericite dar si nebuni. (Vedi Ispania.)

(Legea minimale a investiato- rilor in Germania) in Monacu (Ba- varia) 1629 marce (1. m. = 1/2 fl. arg.) Stuttgart 1606 m. Berlin 1560 m. Lipsia 1350 m. Danzig 1298 m. Colon'a 1230 m. Breslavia, Dresden, Altona 1200 m. Stettin 1035. Regiomontu (Königsberg) 900 marce. Bietii investitori romani abia au atate pi- titule pe anu!

(Deputatul Nicolau Ujfa- lussy) pre care guvernulu l'au tramsu in calitate de comisarii reg. in comitatulu Soverinului, ca se descopere ceea ce nu es- siste, au plecatu de aici in 28 Jan. si alta- di au sosit in Timisior'a, unde au cercetatu pre L. M. de C. bar. Scudier, prefectulu militariu, era in 31. Jan. au plecatu la Caransebis. Dl. Ujfalussy, care cunosc bine limb'a romanesca si poporul romanesc, va ave occasiune destulla a se con- vinge despre adeverat'a causa a nemultumirei fostilor granitari si speram ca va ave totu-data curagiul d'a pune calusiu in gura impostorilor chauvinisti cari inventeza con- spiratiuni si sedintiuni. — Romani nu con- spira in contra nimenui, dar conspira in contra lui afurisitii de chauvinisti fla- mandi.

(„Geschäft“ in tote) Spre caracte- risarea judanilor servesc si urm. intemplat. Proprietariulu unui dñuariu d'in Vienn'a tra- misse la ingropatiunea lui Deacu la Pest'a unu correspondinte specialu, care luă prea con- sciintiosu tréb'a si numai decatul dupa solen- nitate trasse a depesca lunga de 1000 cu- vinte la Vienn'a. De către sera, industriosul correspondinte se pomeni de la principalulu seu, cu urmatorulu nasu telegraficu „Ma- slabe ce Bre, cu atati-a telegrafare, ca-ci acestu Deacu in tota vieti'a lui nu ni-a tra- missu unu singuru anunciu spre insertiune“

(Din Italia.) Ministrul Bonghi in man'a tuturor attacuilor indreptate din *

tote partile contr'a bugetului seu a insintiatu in Rom'a unu muzeu pedagogicu. În cursul acestui anu se va deschis nstu muzeu in Collegio Romanoprietae multu inainte de ast'a a fost'ru voru fi Jesuitilor. Patru sale s'su, care va conarangiate pentru aceste ruri necessarie pneniené totu felulu flementu incepandu de la tru scola si stile apparate fisicali pana la celle mai neinsemnante modele de scaune si banci se va mai infinita inca chiaru si unu modelu de scola gimnastica.

(Treasurul la Petros'a) Politia d'in Bucuresci a gasit si partea care lipsia (done bucati) de la tav'a cea mare din tezaurul de la Petros'a. Complicele furului care o ascundeau, ar fi argintarulu Costache Costandinescu de pre podu-Beilicului, — Ar fi marturisit acela, că bratari' cu inscriptiunea ar fi topit' si ar fi vendut' unu turcu. Dece aceste voru fi exacte apoi negrescii ca argintarulu, dupa publicatiunile ce aa fostu immediat dupa ceteva ore fănumai de la spargere, pre la toti argintarii se nu topește nimica, acestu complice allu urului trebuie pedepsit intr'o osanda cu multu mai mare decât a furului chiaru. — „Tromp. C.“

(Stroussberg.) Tribunalu de Sain'a d'in Paris au notificatu camerei comerciale d'in Prag'a, că cautiunea de cladire depusa de Stroussberg in summa de 180,000 franci s'an eruata si se va libera massei concursuale austriace,

Bibliografia.

Cu incepere de la 15 Februarie, 1876, va apparé in Bucuresci „Revista literaria si scientifica.“

Directori: pentru partea literaria, B. P. Hasdeu; pentru partea scientifica, D. Dr. Brandia.

Comitetul se cumpune pâna acum din D-nii: Dr. Cornea, Cretianu G., Densușianu; Ciu Economu, Grădișceanu P., Gheorghianu, Gusti, Cogălniceanu, M., Leca C. Dr. Macescu, Myller T. A., Quintescu, Scurtu, N., Sturdia D., Tincu N., Urechia V. A., si Zamfirescu.

Numele aderintilor ulteriori se voru publica amesurat cu inscrierea Domnisoru selle.

Pretiul abordamentului pentru capitala 20 lei pe anu; pentru districte si s'raineate se adauge portulu.

Directivea, strad'a romana No. 17.

Administratiunea, strad'a Primarevei No. 38.

Abonamentele se facu la administratiune si la librariile Socecu, si Szöllösy et Graeve.

* Au apparutu Nr. 1. allu foiei umoristice „Lumea Noua“ sub Redactiunea Drui Nic. F. Negruțiu, in Clusiu. Va essi la 1/13 si 15/27 a fia carei lune. Pretiul pe anu 2 fl. pre 6 lune 1 fl. Pentru prenumeratia ori care foia rom. consta numai jumetate ad. pe anu 1 fl, pre 6 lune 50 cr., era pentru prenumeratii „Predicatoriul“ si „Cartile satelanului rom.“ numai a 4-a parte, ad. 50 cr pe anu. Ingeniosa si laudabila stimulatiune la ceteri, numai de ar ave si resultatul dorit. Nrulu prenumerantilor pana acum este 399, prin urmare sperare buna pentru sporii buni.

= Domnisor'a Maria Duport pentru a inlesni elevilor si elevelor din tierra ou-noscinti'a primelor notiuni de musica si a propagă astfelu acesta arte ce se nasce cu omulu si care cultivata descepta in sufletu atestate sintieminte furmese si inalte, a tradus si publicat: „Prinete notiuni de musica de Augustin Savard. Opus aprobatu de Academ'a filosofelor arte si adoptatul de Conservatoriul de musica din Paris.

Acesta prima parte a operei d-lui profesore de armonia, Savard, este pusa astfelu la dispositiunea tenerimei si a profesorilor cari vor a urmă o metoda inlesnită.

Recomandam multu acesta gramatica elementaria a musicii d-loru professori si professore si parintilor de familia.

Invitare de prenumeratiune la opulului intitulat:

„Jidovulu Talmudistu“

de Dr. Augustu Rohling profes. la Universitatea de Münster, tradusu dupa a 4 editiune germana.

Starea materiala a poporului nostru e atacata in unu modu teribilu de neamul gidovescu.

Poporului nostru, că si altele, cari au avutu nenorocirea a primi in caminulu seu pre acestu ospe, nu a remas neatisu de lepr'a gidovescă. Pre cumu aiurea gidovimes a pânatu infectiune, corruptiune si destruciune generala, astufelu indebuinteză ea totu medilicele intru latfrea acellei distrugeri si la poporului nostru. Ea ataca mai antâiu poterea materiala a poporului, pre carea succediendu-i a o ruină, incepe a-i infecta viața spirituala.

Dara carele este isvorulu acellei revoalente de ruinare a neamului gidovescu? E chiaru crescerea neamului intru acestu spiritu de nimicire a altui-a, e insu-si moralulu gidovescu, carele fara rusine sustine că: „averea unui creștin este avere fara de domn, si priu urmare celu-cu o va ocupa mai antâiu e adeveratulu proprietariu allu ei;“ apoi eu o sfruntaria nerusinata învăță: că „este iertatu gidovului a despăjă pre creștin“ — Nu cu mai multa considerare se arăta către creștini in privint'a spirituala, candu moralulu lui Talmudu afirma că: „popornu gidovescu si majestatea divina e totu un'a“; candu dice, că: „D-dieu a creatu sufletele numai pentru gidovi, era sufletele celorlal altă popora sunt că si alle vitelor“. Si apoi basati pre acesto nebunie fanatice, comitu crimele cele mai infarante.

Acumu dara, candu neamul gidovescu cu acestu moralu e atât de periculosu pentru poporul romanu; candu sateanulu romanu e atacatu mai tare in avere sa materiala de aceste lipitori a satului; candu ellu sentiesce mai greu lacom'a rapace, astutia, ciarlatan'a gidovului; candu corruptiunea amonintă colib'a tiranului, se nu se iede medilicele necessaria intru soutirea poporului de nimicirea cei se pregatesc?

Cine nu aude multele valerări contr'a despăjarilor, desele plangeri in contr'a rapacitati giidovesci, ce nu vre se conosca margini? Cine nu vede in o comună atâta facie pallide si corpori reu imbracate, cari inainte de sosirea lui Iuda in comună, pareau a fi veseli?

Din aceste consideratuni manecandu, amu cugetat u a impleni o datoria santa traducandu si edandu numitulu opu, carele pune in man'a intelligentiei romane, si mai alesu acellei parti din intelligentia, care are immediata comunicatiune cu poporul, adeca prentilor si invetiatorilor romani insu-si isvorulu nemoral de care se folosesc aceste neamu nemernicu intru a dripi orii ce poporu. Aretandu-i-se poporului aceste principia nemoral, aceste chiaru voru fi in stare alu feri de cura ce i-se intinde!

Déca înse cine-va ar' negă minu natele principia a lui Talmudu, usioru lu-va convinge despre adeveru acea impregiurare, că autorulu insu-si a pusu unu premiu de 1000 taleri pentru acelle-a, care va pote demonstra cumu că numai unu singuru cuventu ar' fi reu citatu, la care premiu inse-pana acumu nu s'a aflatu concorrente.

Pentru recomandarea opului cugetămu că e de ajunsu a amenti, că pana in tempulu de facia e tradus in limb'a: francesa, engleza si ungara, ajungandu in fia care limba mai multe editiuni. In limb'a germana a esită a patra editiune de carea se-au servit si traducatorii.

Opulu va essi la incepulum lunei lui Mai si consta 60 cr. v. a.

Pentru espedarea prenumeratiunilor, care ne rogămu a se tramite celu multu pana in 15 Martiu, (a se adressă: Teodoru Margineanu, Budapest Lipót-utca 44.) recomandam on. publicu asemnatiunele posibile ca mai practice.

O. collectanti dupa 10 exemplaria le servim cu unu ev. de onore. — Budapest'a 1 Februarie, 1876.

Veridici. *)

Sciri mai noi si electrice.

Constantinopol, 31. Jan. Solulu Austriei contele Zichy presentă asta-di la inalt'a porta propusetiunile contelui Andrassy,

— 1. Februarie. Solulu Austriei, dupa ce conformu instructiunilor sale, incunoscintiasse pre representantii celoru latte poteri despre passii ce are să faca, au comunicatui eri ministrului Rasidu Pas'a proiectul de reforme facutu dupa invoile intre poterile nordice, lassandu-i o copia a imparatesirilor sale. Immediat dupa dinsulu solii Russiei si a Prusiei mersera si ei asemenea a se dessarcină de missiunea loru. Solii celoru latte trei poteri semnatarii (Italia, Franta Anglia) au sprinținit cu energia procederea collegilor. Rasidu pasfa declară solului Austriei că spera a-i potē imparatesi preste pucine dille respusulu Portei.

Belgradu, 2. Februarie. Presedintele ministerului au ceditu decretul principelui prin care scupein'a se inchise asta-di.

Bucuresci, 2. Februarie. Camer'a s'a consultatui eri in siedintia secreta a supră creditului straordenarii cerutu de ministrul de resbellu pentru armare. Resultatul consultarii nu e cunoscutu inca.

Viena, 3. Februarie. Pericolulu inundatiunii nu s'a impucinat. Territoriu de inundatiune, d'intre poduri, este inundat cu apa. Locuitorii baracelor sunt deslogati. Morile de la Schwarzwacken-Au stau sub apa.

Berlin, 3. Februarie. Dupa ce s'a terminat negotiatiunile intre Prussi'a si Lauenburg, propunerea pentru incorporarea Lauenburgului in Monarchia prusiana, se va prezenta camerei inca in sessiunea presintă. — (Anessiunile se urmează cu incetul dar cu persistintă. Apetitul vine mancandu, dupa provinciale germane va sosi rondulu si la cele austriace.)

Berlinu, 3. Februarie. Tribunalul cetății condamnă pre Redactorulu dñuarii calliloru ferrate („Eisenbahn Zeitung“) D. Gehlsen, pentru vetemarea comitetului de inspectiune a calliloru ferr. romane si a principelui Bismarck, la reclusiune de 4 lune.

Ostrovo, 3. Februarie. AEppulu Ledochovszky au fostu liberat u asta-di deminetia d'in inchisore si au plecatu insocit de unu consiliariu prov. si de doi oficiali de politia in directiune spre Breslavi'a, — facandu-i-se cunoscute că de s'ar incumeta a intră in provincie Silesiei și a Posnaniei ori in districtul de Francofurtu-Marienwerder, immediat va fi internat la Torgau. (Bismarck persecuta pre catolici nu numai pentru religiune ci si pentru nationalitate, căci sunt Poloni.)

Constantinopol, 3. Februarie. Consiliulu ministrilor s'a consultatui asta-di a supră proiectul de reforme a lui Andrassy. Acele contineur următoare 5 pretensiuni principale.

„Libertatea religiunei; reforma deciziei; usiorarea agricultrei; intrebuintarea unei parti a provinciilor rescolate spre imbutatirii locale si numirea unei comisiuni mixte d'in musulmani si creștini pentru supraveghierea si esecutarea reformelor.“

Port'a va respondre neintardiatu si se crede că va primi in principiu proiectul.

Bucuresci, 3. Februarie. se vorbesce că camer'a in siedintia secreta s'ar fi enunciata contr'a creditului straordenarii cerutu de ministrul de resbellu pentru inarmare; d'in asta causa ministrul va modifica proiectul seu.

*) Acei on. domni cari au primi colile de prenumerat cu alta suscriere sunt rogati a nu se confundă prin publicarea presintă, ci a se tine de coll'a primita. — sr.

Viena, 4. Februarie. „Nou'a Pressa“ desmine tota faimile despre criza ministeriale si dechira că partea constitutiva persiste in statul quo relativ la cestim de impacatiune cu Ungaria. — „Dentz Ztg.“ cerca a desavuă discursulu lui Rabauer, si dice că dinsulu au vorbitu fără a fi avisatul mai dinante pe corifeii parasi fără a se fi intelectu cu dinsii; Diki, — dice acelu diuariu — esistă astănumai in Ungaria. — „Fremdenblatt“ firma că guvernul are intentiunea d'arrogă senatul imp. cu inceperea conferintelor cu ministrii Ungariei.

Roma, 4. Februarie. Comisia bugetaria inceviintati proiectul regularii Tribut — Eminentul literat Gion Caponi morit in Florentia.

Viena, 4. Februarie. In Siedin de eri a comisiunii economice (a statului imp.) Herbst tienă unu cursu fulminante in contr'a conveniunii comerciale cu Romania. Oppunția in contr'a conveniunii casă terenu in cercurile deputatilor.

Viena, 4. Februarie. De la Trieste se telegrafeaza „N. Presse lib.“ escadră austriaca, compusa din nave „Custoza“, „Nautilus“, „Frundsberg“, „Radetzky“ au esită la 1. c. portulu de la Pola, luandu directiune spre Cattaro si Lissa. Se crede escadră va merge la Cleu si deocamdată va lua poziunea acolo.

Berlin, 4. Februarie. AEppulu dochovszky, primi eri pe deputati partită centrului si pe clerulu catolic apoi pleca astă-di deminetia cu prietenul Edm. Radziwil la Prag'a.

Roma, 4. Februarie. Cardinalul Hohenau sositu eri aici si fu immediat prin Pontificale. „Agentia Stefani“ ascundea missiunea cardinalului, a fara de comandarea differintelor, cari fusese cauza partarii sale de la Roma, consiste in cître regotiziunilor pentru incetarea litatilor intre guvernul si episcopatul Germaniei.

Constantinopol, 4. Februarie. Comisia d'in Ragusa cu dată 2. Februarie: Mucharu pasfa ocupă, domineca, greutate, pozitunile de la Polizza; ingentii se imprasciara la apropierea lui.

Bucuresci, 4. Februarie. In S. Camerei, presedintele consiliului ministrilor, respundiendu la o interrogație, disse „Guvernul, conform tractatului de la Paris, va păsi cea de a se exacta neutralitate; creditul strădenarii cerutu de ministrul de resbellu, are de scop numai d'a sta ga pentru ori ce eventualitate, fară că guvernul să aiba nescari intentiuni respective.“

D'in Art. de lege XXXIII. Despre tarifii publici reg. exempliarie de vendere mai affla. — Pretiul unui exemplar este 40 cr. — La 10 exempl. se da un rabat.

Bursa de Viena, 4. Feb. 1876	
Metalice 5%	68.6
Imprumutul nat. 5%	73.7
Sorti din 1860	111.
Actiunile bancei	878.
Actiunile instit. de creditu	182.
Obligatiuni rurale ung.	75.5
" " Temisiane	74.7
" " Transilvane	74.7
" " Croato-slav.	83.
Londonu	114.4
Argintu	103.2
Galbenu	5.3
Napoleond'or.	9.1

ALESSANDRU ROMANU
Propriet. edit. si red. respundet.